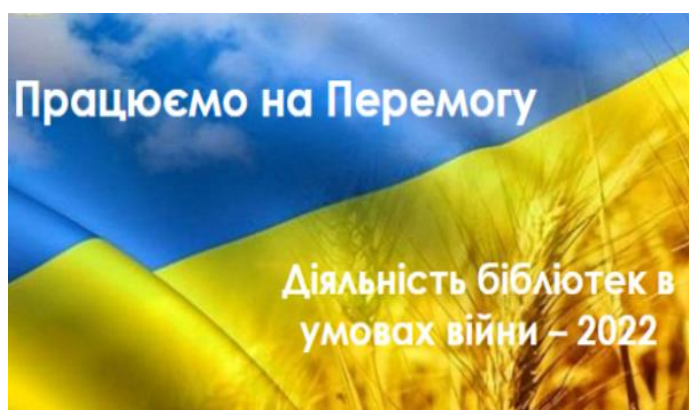

**КЗ «Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. О. Ольжича» Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ**

Діяльність бібліотек Житомирщини під час війни: адаптація до нових реалій та визначення пріоритетів

Ч.2

Житомир, 2022

Діяльність бібліотек Житомирщини під час війни: адаптація до нових реалій та визначення пріоритетів:- /Житомирська обласна наукова бібліотека ім. О. Ольжича, наук.-метод. відділ; ч.2. - Житомир, 2022. – 25с.

У матеріалі висвітлено роботу бібліотек Житомирщини з початку повномасштабної війни, показано актуальні напрями діяльності бібліотек та їх адаптацію до потреб часу, а також визначення місії бібліотек у цей період та їх значення для українського суспільства.

Бомбосховище із книгами.

Овруцька ЦБ ім. А. С. Малишка, незважаючи на те, що знаходиться на прикордонній території, роботу по обслуговуванню користувачів не призупиняла ні на день. Більше того, в підвальному приміщенні бібліотеки з першого дня російської агресії було облаштоване укриття для овручан. Бібліотекарки приклали максимум зусиль, щоб створити комфортні умови для перебування там жителів нашого міста, а саме: організовано забезпечення питною водою, умовами для приготування гарячих напоїв, доступ до Wi-Fi, зарядження гаджетів та ін. Так ще до сьогоднішнього дня здійснюється цілодобове чергування працівниками установи в сховищі.

В умовах воєнного стану Овруцька ЦБ надає безкоштовні послуги своїм відвідувачам, у тому числі й переселенцям. З цікавого для переселенців: важливо, що у бібліотеці можна відсканувати документи, зробити їх ксерокопію, зарядити гаджети.

Із перших днів війни бібліотечні працівники Овруцької ОТГ працювали для наближення перемоги. Окрім обслуговування користувачів, усі бібліотеки Овруцької ОТГ продовжують різнопланову волонтерську діяльність. Бібліотекарі допомагають у роботі гуманітарних складів, беруть участь у плетінні маскувальних сіток. За потребою приймаємо участь у розвантаженні,

сортуванні та видачі гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам, багатодітним сім'ям та особам, які знаходяться в скрутному становищі.

Працівники Овруцької ЦБ робили заготовки заморожених напівфабрикатів (вареники, налисники, зрази та ін.) для захисників ЗСУ та учасників тероборони. Бібліотекарі сільських бібліотек беруть активну участь у приготуванні та забезпеченні бійців тероборони триразовим харчуванням. Фактично готують з п'ятої години ранку та до пізньої ночі.

Для наших захисників під час майстер-класу майстрині народної творчості В. Коновальчук були виготовлені ляльки-обереги.

<https://www.youtube.com/watch?v=esTdqxMZNY4>

В рамках відзначення Дня міста Овруч, яке, нажаль, припало на тяжкий період для нашої країни, було підготовлено бібліотечними працівниками відео звернення зі словами подяки захисникам України та їх родинам. Вдячність та пошану кожному і кожній, хто віддав своє життя за свободу, усім, хто бореться та захищає Україну від російської агресії.

Цього року День нашого древнього міста, в умовах запеклої війни, складався з повітряних тривог, молитов, з надії і віри в Бога та ЗСУ.

Щороку у третю суботу травня Україна відзначає День Європи. Країни, які раніше були просто сусідами, стали для нас близькими друзями, помічниками, а для багатьох, прихистком та порятунком від російської агресії. Працівники бібліотеки підготували відеозвернення з теплими словами подяки від овручан, які тимчасово перебувають на території країн ЄС.

<https://www.facebook.com/biblionatali/videos/328847136022478>

До Всесвітнього дня вишиванки майстриня Валентина Коновальчук провела майстер-клас для дітей «Українська вишиванка – код нації».

познайомила дітей із традиціями вишивки в різних регіонах України. Пояснила значення кольорів та візерунків, розповіла про вишивку в одязі видатних українців. Згодом діти перейшли до практичного заняття. Кожен обрав собі кольори та символи для відтворення персональних унікальних орнаментів захисників України.

9 березня 2022 року – 208 річниця з дня народження всіма улюбленого, вольового та славетного митця – Т.Г.Шевченка. Безсмертне слово Тараса Шевченка підтримує нашу міць, звитягу та прагнення до вільного, мирного та кращого майбутнього. Українське слово – це потужна зброя, а Шевченкове слово – це зброя непереможна! Тож, підготовлено поетичний репортаж з обпеченого вибухами прикордонного міста Овруч.

<https://www.facebook.com/biblionatali/videos/4681667328622576>

Наразі готується до друку збірка поезій «Все буде Україна» учасників поетичного клубу «Зорепад», що діє при Овруцькій ЦБ ім. А.С. Малишка. Це твори, які народилися вже в період російської збройної агресії. А з 1 липня стартував поетичний онлайн-марафон «Поезія вільних». Відео з поезією поширюватиметься щоденно о 9:00 – саме о цій годині українці приєднуються до загальнонаціональної хвилини мовчання, згадуючи всіх загиблих на війні РФ проти нашої держави. Під час марафону усі охочі зможуть поділитися власними віршованими творами, присвяченими героїчній боротьбі українців із загарбниками.

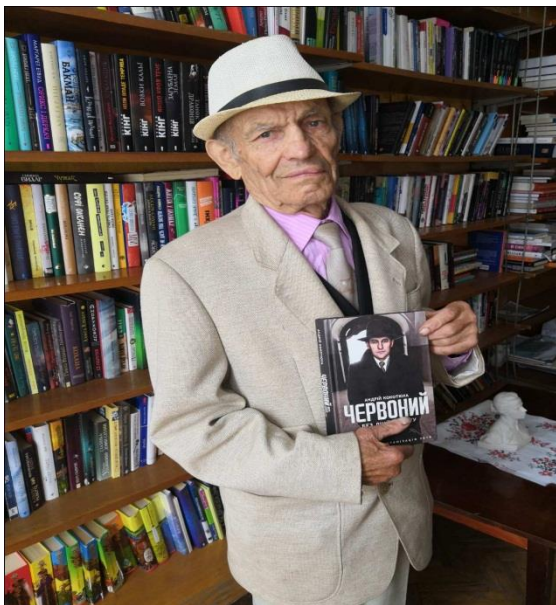
Життестійкість в реаліях війни

Війна – час, протягом якого ти починаєш цінувати важливість того, заради чого ти живеш. Вона змінює твоє оточення, ставлення до тих речей, які ти до цього просто не помічав. Страх перед змінами, інформаційне цунамі, біль втрат.

З перших днів війни бібліотечні працівники Романівщини (які й до цього часу були волонтерами) стали працювати в волонтерських центрах, влились у штаби по збору, пакування і відправки гуманітарної допомоги, інформування жителів громади, перепис осіб, що прибули у населені пункти, плетіння маскувальних сіток, приготування їжі.

Не припиняла й роботу Романівська бібліотека для дорослих, адже нам всім просто необхідно знайти справу, яка розвантажить нашу психіку, відволіче та заспокоїть. Один із способів справитись зі стресом – бібліотерапія. В умовах війни читання стало для багатьох романівців чи не єдиною розрадою. Користувачі нашої бібліотеки, особливо пенсіонери, які в силу своїх можливостей не могли відвідувати бібліотеку, обслуговувались бібліотекарями за місцем проживання.

Війна, що охопила Україну, спікає серце постійного нашого користувача, пенсіонера Побережника Петра Івановича. Маючи поважний вік (80 років),

приїжджає на велосипеді з с. Ясногород. Принципово помінявши свої літературні вподобання, він бере книжки виключно українських авторів, захоплюється визначними особистостями становлення української державності. А ще, колишній вчитель праці цікавиться такою наукою, як психологія. Сьогодні, Петро Іванович допомагає односельчанам шукати позитив.

Сам же він бачить позитив у тому, що Україна обов'язково переможе, бо має сильну армію і сильну націю.

Не полишають свого улюбленого заняття – читання книг – й інші наші активні відвідувачі: Інглятовська Ніна Григорівна та Захарченко Ніла Петрівна. І під час війни в Україні книги для них – це розрада, порятунок, засіб для зняття стресу. І хоча наша бібліотека знаходиться на 2 поверсі (людям поважного віку це деякий дискомфорт) – вони знайшли вихід в цій ситуації. З тачкою «кравчучка» – по книги.

Наша бібліотека стала центром спілкування не тільки для жителів нашої громади, а й для людей, які знайшли прихисток у нашому селищі. Вони залюбки відвідують нашу бібліотеку, знайомляться з новинками літератури від Українського інституту книги. Опікувалась молодого сім'єю, вимушено переселеною з Києва, бібліотекарка Баша В.О, яка поселила їх в будинку своїх батьків.

Хоча великих масових заходів не проводилось, але бібліотека все ж відмічала дати письменників оформленням книжкових виставок, оглядів літератури, відео-презентацій, висвітленням матеріалів на своїй сторінці в Фейсбуці та Ютубі (до 100-річчя А. Дімарова, до 110-річчя М.Стельмаха, Дні

пам'яті жертв політичних репресій та депортації кримських татар). Так, у волонтерському штабі «Берегиня», який розміщений в будинку культури, працівниками бібліотеки до річниці від дня народження Т.Г.Шевченка були проведені «Шевченківські читання в

період війни».

Долучились наші колеги до збору коштів на допомогу ЗСУ на благодійному зворушливому заході «Вишиванка у вогні».

Хвилиною пам'яті та презентацією книги «Чорнобильський роман» А. Деменського, яка надійшла в рамках Програми поповнення бібліотечних фондів, вшанували біля пам'ятника ліквідаторів аварії на ЧАЕС та наших воїнів, які тримали оборону Чорнобиля в боротьбі з російськими окупантами.

Біля меморіалу слави провели мітинг реквієм пам'яті жертв війни, пам'яті всіх тих, чиє життя було покалічено і зруйновано у Другій світовій війні і тих, хто віддає своє життя за рідну землю сьогодні.

Філії Романівської бібліотеки для дорослих бібліотеки сіл Врублівка, Биківка, Романівка – це культурні і громадські центр своїх старостинських округів. Які б події не відбувались в громаді, бібліотеки завжди співпрацюють з школами, з будинками культури, є ініціаторами в проведенні різних заходів. Врублівська філія Романівської бібліотеки для дорослих обслуговує тимчасово переміщених осіб з Києва, Макарова, Ірпеня, Бучі, Чернігова та Донбасу. При бібліотеці проводились чаювання для знайомства приїжджої молоді з місцевими дівчатами та хлопцями. Бібліотечні працівники Романівщини долучились до збору книг українською мовою для біженців, які зараз перебувають за кордоном. Ця справа є також дуже важливою у цей час, оскільки україномовних книжок за кордоном немає.

Кожен день, своїми справами, духом слова, книги наближаємо день перемоги. Адже націю, яка читає жоден ворог не здолає.

Життя продовжується: діяльність книгозбірні під час війни.

З початком повномасштабного вторгнення росії на нашу землю до 12 квітня 2022 року бібліотекарі Чоповицької громади були залучені до волонтерської роботи. З 12 квітня заклади поновили свою роботу.

1. Акція «Чиста громада»

2. До Великодня:

- Чоповицька селищна бібліотека для дітей: майстер-клас з виготовлення писанок з кольорового паперу
- Скуратівська сільська бібліотека: майстер-клас з виготовлення прикрас до великоднього кошика

3. День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні:

- Шевченківська сільська бібліотека

- Голоківська сільська бібліотека: майстер-клас з виготовлення маків «Маки пам'яті»
- Чоповицька селищна бібліотека для дітей: майстер-клас з виготовлення маків

- Новобратська сільська бібліотека: літературно-тематичний вечір «Рідна мати моя»

4. День вишиванки

- смт Чоповичі
- Йосипівська сільська бібліотека
- Новобратська сільська бібліотека
- Скуратівська сільська бібліотека

5. Патріотичний велопробіг у смт.Чоповичі «ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ»

6. У приміщенні Чоповицької публічної бібліотеки селищний голова Михайло Філоненко зустрівся із жінками, що мають статус ВПО, які завітали на родинний майстер-клас «Малюнок кавою»

7. День захисту дітей

- Чоповицька селищна бібліотека для дітей: літературне свято та виготовлення листівки миру
- Скуратівська сільська бібліотека

8. До Дня Конституції у бібліотеках громади пройшла інформаційна година «Конституція – азбука правознавства».

«Культурний фронт» бібліотек Вишевицької ТГ

В цей нелегкий для кожного час, наша бібліотека відкрила свій “культурний” фронт і спільно з працівниками Будинку культури започаткувала Клуб вихідного дня. Це своєрідна культурно-дозвілєва площадка для спілкування, розвитку, зустрічей дітей, підлітків, батьків, більшість з яких вимушені переселенці.

Тематичні читання, недільний кінозал, творча майстерня, спортивна ігротека, пікніки, зустрічі з цікавими людьми — це лише невелика частина нашої роботи.

У роботі Клубу вихідного дня нас підтримали волонтери та місцеві підприємці, які забезпечують дітей солодким частуванням, соками, фруктами. Кожна зустріч закінчується спільним чаюванням. Таким чином ми прагнемо подарувати дітям украдене війною дитинство, відчуття безпеки, захищеності та радості.

Війна, яку російська федерація розпочала ще у 2014 році, набула жахливого розмаху 24-го лютого 2022 року. Цілі війни агресор формулює як «демілітаризація та денацифікація України» та «остаточне вирішення українського питання». За цими евфемізмами – очевидна істина: агресор заперечує право українців на самовизначення, на власну ідентичність, мову та культуру.

Сьогодні культура – на передовій жорстокої війни. Ба більше, ми воюємо саме за культуру та ідентичність. Без них територія держави – це лише квадратні кілометри. Прицільні удари по об’єктах нашої культурної спадщини є безперечним доказом того, що Росія цілить прямо в самобутність українців. А перше, що роблять окупанти на захоплених українських територіях, – спалюють книги, нищать історичні пам’ятки та змінюють українські назви міст і сіл.

Українська культура – це фундамент нашої ідентичності. Ось чому вона не менше, а подекуди й більше, ніж інші сфери, потребує фокусу уваги та підтримки на найвищому політичному рівні. Наразі витрати на культуру не здаються нагальними. Зараз головне – наша армія, якою ми всі безмежно пишаємось та в яку віримо. Але в стратегічній перспективі саме культура України втримає нашу державність, цілісність та завоює світ.

В умовах воєнного стану, введеного у зв'язку з військовою агресією рф проти України, вітчизняні бібліотеки намагаються бути ближче до кожного користувача. Тому ми публікуємо матеріали про те, як громадам здолати цей неймовірно важкий період, збираємо історії боротьби бібліотечної спільноти з окупантом.

Встоїмо! Переможемо!